

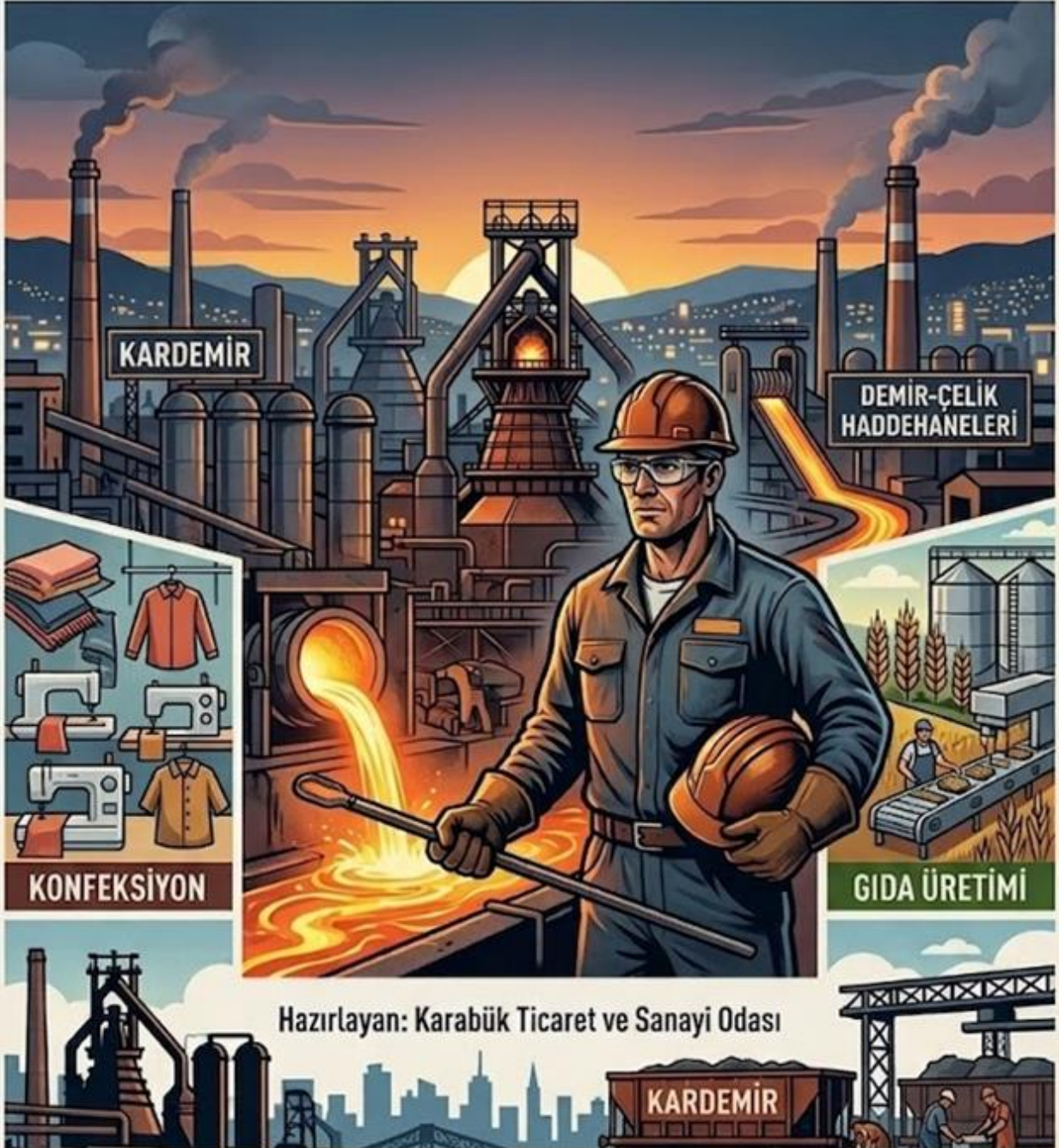

KARABÜK TİCARET VE SANAYİ ODASI 2025 YILI SEKTÖREL DÜZEYDE EKONOMİK GÖSTERGE RAPORU

KARABÜK: SANAYİNİN VE ÜRETİMİN KALBI

Dünden Bugüne, Demir Çelikten Çeşitlenmiş Üretime

Hazırlayan: Karabük Ticaret ve Sanayi Odası

A) KARABÜK NÜFUS VERİLERİ

Karabük ili, Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz Bölümü'nde ve TR81 Bölgesi içerisinde konumlanmaktadır. Bölge; sanayi, madencilik ve demir-çelik üretimi odaklı ekonomik yapısıyla öne çıkmakta olup, Karabük bu yapının temel üretim merkezlerinden biridir.

A1.) Demografik Eğilimler ve Analizleri

TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) verilerine göre Karabük ilinin 2025 yılı nüfusu 249.614 olarak gerçekleşmiştir. Bu değer, 2024 yılı nüfusu olan 250.478'e kıyasla 864 kişilik (%-0,35) bir azalışa işaret etmektedir. **2011-2022 döneminde gözlenen düzenli nüfus artışı, 2023 yılı itibarıyla tersine dönmüş ve negatif eğilim kalıcı bir görünüm kazanmıştır.**

Karabük'te 2023 sonrası dönemde belirginleşen nüfus azalışı, çok boyutlu yapısal faktörlere dayanmaktadır:

- **Makroekonomik daralma ve gelir baskısı:** Ulusal ölçekte yaşanan ekonomik dalgalanmalar, özellikle sanayiye dayalı kentlerde istihdam ve gelir beklentilerini sınırlamaktadır.
- **Doğurganlık oranlarındaki düşüş:** Türkiye genelinde gözlenen toplam doğurganlık hızındaki gerileme, Karabük'te de nüfus yenilenme hızını azaltmaktadır.
- **Net göç eğilimleri:** Genç nüfusun eğitim ve istihdam amacıyla büyükşehir merkezlerine yönelmesi, ilin demografik yapısında yaşlanma baskısını artırmaktadır.

Bu dinamikler birlikte değerlendirildiğinde, ilin demografik profilinde yaş ortalamasının yükselmesi ve çalışma çağındaki nüfus oranının azalması olasılığı güçlenmektedir.

Nüfus yoğunluğunun 62 olduğu (2023, 63; 2024, 62) Karabük'te nüfusun yaklaşık %50.4'ü erkek (126.021), %49.6'sı kadın (123.593)'dür.

Karabük'te toplam nüfusun (249.614); 36.177'si 0-14 yaş, 173.496'sı 15-64 yaş, 39.941'i 65 yaş üzerindedir. 75 yaş üzerinde nüfus 15.409'dur. **75 yaş ve üzeri nüfus 2021 yılından itibaren düzenli artış (13.179; 13.256; 13.807; 14.563; 15.409) göstermektedir. Bu durum Karabük nüfusunun yaşlandığını ortaya koymaktadır.**

Karabük'te ortalama yaş artış eğilimini sürdürmektedir. 2024 yılında kadınlarda 40.7 yıl ve erkeklerde 37.3 iken, 2025 yılında kadınlarda 41.4 ve erkeklerde 37.6'dır. Bu durum **Karabük nüfusunun yaşlandığını** ortaya koymaktadır. **Karabük'te kadın ve erkeklerde ortalama yaş, Türkiye ortalamasının (34.9; kadınlarda 35.7 yıl ve erkeklerde 34.2 yıl) da üstündedir.**

Karabük'te ortalama hane halkı büyüklüğü, 2024 yılı ile aynı olup 2.6'tır. Karabük ortalama hane halkı büyüklüğü 2008-2025 döneminde sürekli azalış göstererek 3.4'ten 2.6'ya inmiştir. Bu durum üzerinde ortalama yaşam sürelerinin uzaması, nüfusun yaşlanması, evlilik sayılarındaki ve kadın başına düşen doğum sayısındaki azalışlar, boşanma sayısının artması, çekirdek aile yapısının ön planda olması, tek ebeveynli hanelerin artması, ekonomik sorunlar ve kadınların işgücüne katılım oranındaki artışlar ortalama hanehalkı sayısını etkilemektedir.

Karabük Merkez ve Safranbolu ilçeleri dışındaki diğer ilçelerde nüfus azalmıştır.

Karabük'te toplam nüfusun (249.614); 10.849'u yabancı olup bu nüfusun 7035'i erkek ve 3814'ü kadındır.

Karabük'te okur-yazar nüfusu yüzdesi % 97'dir. Ortalama eğitim süresi 9 yıl olan Karabük'te bu süre erkeklerde 10 yıl, kadınlarda 8.1 yıldır. Karabük'te göç alınan nüfusun ortalama eğitim düzeyi lise ve dengi okullar iken göç verilen nüfusun ortalama eğitim düzeyi ise yüksekokul ve fakültedir. Bu durum **eğitim düzeyi yüksek nüfusun, Karabük yerine diğer illeri tercih ettiğini göstermektedir.**

A2.) Demografik Eğilimlerin Sektörel ve Ekonomik Etkileri

Karabük'ün tarihi olarak "sanayi kenti" kimliği, büyük ölçüde demir-çelik ve yan sanayi faaliyetlerine dayanmaktadır. Nüfus artış hızındaki yavaşlama ve genç nüfus kaybı, aşağıdaki alanlarda yapısal riskler doğurabilir:

- **İşgücü arzında daralma:** Özellikle teknik ve nitelikli işgücü temininde güçlük yaşanabilir.
- **Üretim kapasitesinde sürdürülebilirlik sorunu:** Uzun vadede sanayi tesislerinin rekabet gücü zayıflayabilir.
- **Yerel talep daralması:** Azalan nüfus, konut, perakende ve hizmet sektörlerinde iç talebi sınırlayabilir.
- **Yaşlı bağımlılık oranında artış:** Sosyal hizmetler ve sağlık altyapısı üzerindeki mali yük artabilir.

A3.) Stratejik Değerlendirme ve Politika Önerileri

Mevcut demografik eğilimler, ilin mülki idari amirleri, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve akademik çevreler tarafından bütüncül bir kalkınma perspektifiyle ele alınmalıdır. Aksi takdirde Karabük'ün nüfus yapısındaki yaşlanma hızlanacak ve sanayi odaklı ekonomik modelin sürdürülebilirliği zayıflayacaktır. Bu çerçevede önerilen politika alanları şunlardır:

- **Genç nüfusu çekmeye yönelik teşvikler:** Teknoloji odaklı yatırımlar, girişimcilik destekleri ve üniversite-sanayi iş birliklerinin güçlendirilmesi.
- **Aile ve doğurganlık destek programları:** Sosyal destek mekanizmalarının yerel ölçekte etkinleştirilmesi.
- **Göç yönetimi stratejileri:** Nitelikli işgücünü kente çekmeye yönelik bölgesel teşvik ve yaşam kalitesi yatırımları.
- **Ekonomik çeşitlendirme:** Sanayiye ek olarak hizmetler, turizm ve yenilikçi üretim alanlarında sektörel çeşitliliğin artırılması.

A4.) Sonuç ve Öngörüler

Karabük'te 2023 sonrası dönemde belirginleşen nüfus azalışı, geçici bir dalgalanmadan öte, yapısal bir dönüşüm sürecine işaret etmektedir. Bu demografik gerilemenin süreklilik kazanması halinde, ilin üretim kapasitesi, ekonomik dinamizmi ve toplumsal yapısı üzerinde orta ve uzun vadede çok boyutlu baskıların ortaya çıkması kaçınılmazdır. Bu bağlamda demografik göstergelerin yalnızca nicel nüfus verileri olarak değil; bölgesel rekabetçilik, sanayi sürdürülebilirliği ve sosyoekonomik kalkınma dinamikleri çerçevesinde bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir.

Buna karşın Filyos Vadisi Projesi kapsamında Filyos Limanı'nın devreye girmesiyle Türkiye'nin önemli lojistik merkezlerinden birinin oluşması, bölge sanayicileri ve üreticileri için dış pazarlara erişim imkânlarını genişletecektir. Buna ek olarak Karabük'te planlanan lojistik merkezin demiryolu bağlantılarıyla birlikte etkin biçimde işletilmesi ve Karabük Ekipazar Organize Sanayi Bölgesi'nin

faaliyete geçmesi, ekonomik canlılığı artırarak istihdam olanaklarını genişletecek; bu durumun ise tersine göç eğilimini tetikleyerek mevcut demografik gerilemeyi dengeleyici bir etki oluşturması beklenmektedir.

B) KARABÜK EKONOMİ VERİLERİ

B1.) Raporun Kapsamı ve Bölgesel Çerçeve

Bu raporda, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından oluşturulan Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (TİBBS) kapsamında, TR81 Bölgesi içerisinde yer alan TR812 kodlu Karabük ili ekonomisinin 2025 yılı performansı analiz edilmiştir. Değerlendirme, 2025 yıl sonu itibarıyla açıklanan resmi makroekonomik ve sektörel veriler esas alınarak gerçekleştirilmiştir.

Karabük ekonomisi; demir-çelik sanayi başta olmak üzere imalat, yan sanayi ve hizmet sektörlerine dayalı bir üretim yapısına sahiptir. Bu nedenle küresel ticaret koşulları, finansal erişim imkânları ve ulusal makroekonomik göstergeler ilin ekonomik performansı üzerinde doğrudan belirleyici olmaktadır.

B2.) Küresel Jeopolitik Risklerin Etkisi

2025 yılında küresel ölçekte devam eden jeopolitik riskler, ekonomik görünüm üzerinde baskı unsuru olmaya devam etmiştir. Özellikle Rusya-Ukrayna Savaşı'nın sürmesi ve İsrail-Filistin Savaşı'nın bölgesel ölçekte genişleyerek devam etmesi; enerji fiyatları, hammadde tedarik zincirleri ve dış ticaret kanalları üzerinden belirsizlikleri artırmıştır.

Sanayi üretimi açısından enerji ve ara malı girdilerine duyarlı olan Karabük ekonomisi, küresel maliyet artışlarından ve dış talepteki zayıflamadan dolayı olarak etkilenmiştir. Bu durum, üretim maliyetlerinde artış ve ihracat pazarlarında daralma riskini beraberinde getirmiştir.

B3.) Ulusal Makroekonomik Koşullar ve Finansal Daralma

2025 yılında Türkiye ekonomisinde gözlenen durgunluk eğilimi ve yüksek enflasyon ortamı, reel sektör üzerinde finansman baskısını artırmıştır. Sıkı para politikası uygulamaları ve kredi genişlemesindeki sınırlamalar, bankacılık ve finans sektörlerini nakit akışı ve kredi tahsisi konusunda daha temkinli bir pozisyona yöneltmiştir.

Bu finansal daralma, özellikle sermaye yoğun üretim yapan ve işletme sermayesi ihtiyacı yüksek olan sanayi işletmeleri açısından yatırım ve kapasite kullanım kararlarını doğrudan etkilemiştir. **Karabük özelinde, krediye erişimde yaşanan zorlanma; yeni yatırım kararlarının ertelenmesi, kapasite artışlarının sınırlanması ve KOBİ ölçekli işletmelerde likidite yönetimi sorunlarını beraberinde getirmiştir.**

B4.) Bölgesel Ekonomik Yansımalar

Küresel jeopolitik riskler ile ulusal makroekonomik sıkılaştırmanın eş zamanlı etkisi, Karabük ekonomisinde aşağıdaki sonuçları doğurmuştur:

- Sanayi üretiminde büyüme hızının yavaşlaması,
- Reel sektörün finansman maliyetlerinde artış,
- İç talepte daralma eğilimi,
- Yatırım iştahında temkinli yaklaşımın güçlenmesi.

Dolayısıyla 2025 yılı, Karabük ekonomisi açısından dışsal şokların ve finansal sıkılaştırmanın belirleyici olduğu bir dönem olarak öne çıkmaktadır.

B5.) Genel Değerlendirme

2025 yılı performansı hem küresel jeopolitik risklerin hem de ulusal makroekonomik istikrarsızlıkların bölgesel ekonomiler üzerindeki kırılma noktalarını ortaya koymuştur. Karabük'ün sanayi odaklı üretim yapısı, küresel enerji ve hammadde piyasalarındaki dalgalanmalara yüksek duyarlılık göstermektedir.

Bu çerçevede, ekonomik dayanıklılığın artırılması için finansmana erişim mekanizmalarının güçlendirilmesi, ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesi ve katma değeri yüksek üretim yapısına geçişin hızlandırılması kritik öneme sahiptir.

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

Karabük'te "Karabük Organize Sanayi Bölgesi" ve "Eskipazar Organize Sanayi Bölgesi" isimli 2 adet organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Bu sanayi bölgeleri, ilin üretim kapasitesini artırma, yatırım ortamını iyileştirme ve istihdam yaratma hedefleri doğrultusunda stratejik rol üstlenmektedir.

1996 yılında faaliyete geçen **Karabük OSB**'de toplamda 2345 istihdam sağlayan 37 işletme faaliyet göstermektedir. En fazla istihdam demir-çelik ile tekstil ve konfeksiyon sektörlerindedir. Demir-çelik sektörü, ilin tarihsel sanayi kimliğiyle uyumlu biçimde üretim hacmi ve katma değer açısından öncü konumda bulunmaktadır. Tekstil ve konfeksiyon sektörü ise işgücü yoğun yapısıyla bölgesel istihdamın çeşitlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu yapı, Karabük OSB'nin hem sermaye yoğun hem de emek yoğun sektörleri barındıran hibrit bir üretim kompozisyonuna sahip olduğunu göstermektedir.

Eskipazar OSB'nde altyapı çalışmaları 2017 yılından bu yana devam etmektedir. Bölgenin en önemli lojistik avantajlarından biri, Türkiye'de içerisinden demiryolu hattı geçen sınırlı sayıdaki OSB'den biri olmasıdır. Bu özellik, özellikle ağır sanayi ve hammaddeye dayalı üretim yapan firmalar açısından maliyet avantajı ve rekabet üstünlüğü sağlayabilecek niteliktedir. Demiryolu bağlantısı; lojistik maliyetlerin azaltılması, ihracat odaklı üretimin teşviki ve tedarik zinciri entegrasyonunun güçlendirilmesi açısından stratejik bir altyapı unsuru olarak değerlendirilmektedir.

OSB'ler	İşletme Sayısı	Sektörler ve İşletme Sayısı
Karabük OSB	37	Demir-çelik (19), Makine Teçhizat ve döküm (7), Orman ürünleri ve mobilya (4), Tekstil ve konfeksiyon (2), Cam ve yapı malzemeleri (2), Gıda (1), Ortopedik ayak bakım ürünleri (1), Geri dönüşüm (1)
Eskipazar OSB	-	-

Sanayi Siteleri

Karabük'te işletme sayısı büyüklüğü açısından sırası ile "Safranbolu S. S.", "Karabük Bağ-Essan S.S.", "Karabük Küçük S. S.", "Karabük Yeni S. S.", "Karabük Büyük S. S. ", "Karabük Yenice S. S.", "Eflani S. S." olmak üzere 7 adet sanayi sitesi bulunmaktadır.

Sanayi Siteleri	İşyeri Sayısı 2024	İşyeri Sayısı 2025
Safranbolu Karıt	324	330 (artış)
Karabük Bağ-Essan	300	300
Karabük Küçük - Cumayanı	188	188
Karabük Yeni - Öğlebeli	170	170
Karabük Büyük - Kemal Oyman	155	155
Karabük Yenice	74	74
Eflani	24	24
TOPLAM	1235	1241

Motorlu Taşıt Sayısı

2024 yılı itibarıyla 79.895 adet olarak kaydedilen motorlu taşıt sayısı, 2025 yıl sonu itibarıyla yaklaşık 6.059 adetlik artış göstererek 85.954 seviyesine ulaşmıştır. Söz konusu artış, yıllık bazda

yaklaşık %7,6 oranında bir büyümeye işaret etmektedir. Bu eğilim, motorlu taşıt sahipliğinin istikrarlı biçimde genişlediğini ve otomotiv ekosisteminin talep yönlü olarak güçlendiğini ortaya koymaktadır.

Motorlu taşıt sayısındaki bu artış; hanehalkı gelir düzeyindeki değişimler, kentleşme oranı, krediye erişim koşulları, ikinci el pazarının derinliği ve ticari taşımacılık faaliyetlerindeki genişleme gibi çok boyutlu faktörlerle ilişkilendirilebilir. Sektörel açıdan bakıldığında, taşıt sayısındaki artış yalnızca otomotiv satış hacimlerine değil aynı zamanda akaryakıt, bakım-onarım, yedek parça, sigorta, finansman ve ikinci el pazar segmentlerine de çarpan etkisi yaratmaktadır. Bu durum, otomotiv sektörünün doğrudan ve dolaylı ekonomik katkısının artmasına zemin hazırlamaktadır.

İşletmeler ve İstihdam

Sanayi Sicil Verileri göz önüne alındığında, 492sanayi işletmesi kayıtlı durumdadır. İşletmelerin yaklaşık % 60'ı mikro ölçekli iken sadece yaklaşık % 2'si büyük ölçeklidir.

Sanayi Sicil Verileri göz önüne alındığında, 15727 olan **toplam istihdamda** ilk 3 sırayı ana metal, konfeksiyonm ile gıda ve içecek ürünleri sektörleri almaktadır. Söz konusu sektörleri fabrikasyon Ar-Ge yazılım ile madencilik ve taş ocaklığısektörleri takip etmektedir.

Sanayi Sicil Verileri göz önüne alındığında, **istihdamda ilk 5** sırayı KARDEMİR, GÜR MEN GİYİM, KARÇEL, ÇAĞ ÇELİK ve IŞIK ÇELİK işletmeleri almaktadır.

Karabük Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TEKNOKENT)'nde 51firma faaliyet göstermektedir. Söz konusu firmaların 29 tanesi AR-GE firması, 22 tanesi de kuluçka firmasıdır. Firma sayısı açısından Yazılım ve Bilgisayar İletişim Teknolojileri ilk iki sırada yer almaktadır.

Karabük'te KARDEMİR AR-GE Merkezi, GÜR MEN GİYİM TASARIM MERKEZİ ve KARABÜK ÜNİVERSİTESİ TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGESİbulunmaktadır.

C) TÜRKİYE VE KARABÜK DIŞ TİCARET RAKAMLARI

C1.) Türkiye ve Karabük Toplam İhracat Rakamlarının Karşılaştırılması (1000 \$)

	2021	2022	2023	2024	2025
Türkiye	225.367.676	254.209.535	255.627.429	261.778.131	273.434.019
Karabük	627.843	484.801	380.721	404.504	437.613

TİM verilerine göre hazırlanan tablo, Türkiye ile Karabük ilinin 2021–2025 yılları arasındaki ihracat performanslarını karşılaştırmalı olarak ortaya koymakta ve farklı ölçeklerdeki ekonomik dinamiklerin zamansal etkilerini analiz etme imkânı sunmaktadır.

Tablo incelendiğinde, **Türkiye**'nin toplam ihracatının 2021–2025 döneminde genel itibarıyla artış eğilimi sergilediği görülmektedir. Özellikle 2021–2022 yılları arasında belirgin bir sıçrama gerçekleşmiş, izleyen yıllarda ise daha sınırlı ancak görece istikrarlı bir artış trendi devam etmiştir. Söz konusu artışın, küresel ölçekte COVID-19 Pandemisi sonrasında ekonomik faaliyetlerin yeniden canlanması, pazar çeşitlendirme stratejilerinin etkinliği, dış talepteki toparlanma ve ihracat odaklı büyüme politikalarının uygulanması ile yakından ilişkili olduğu değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra, Türkiye'nin uyguladığı rekabetçi döviz kuru politikası da ihracatı teşvik eden temel makroekonomik araçlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte, pandemi sonrası dönemde küresel tedarik zincirlerinde meydana gelen kırılmalar ve artan jeopolitik gerilimler, ihracat performansında dalgalı bir görünümün ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu süreçte maliyet baskılarının artması ve finansmana erişim koşullarındaki sıkılaşma, sektörler arasında belirgin farklılaşmalar yaratmıştır. Pandemi sürecinin uzantıları ile eş zamanlı olarak yaşanan ekonomik dalgalanmalar; girdi maliyetlerinde artışa, yatırım hacminde daralmaya ve üretim kapasitesinde geçici gerilemelere yol açmıştır. Özellikle enerji, hammadde ve lojistik maliyetlerindeki yükseliş, ihracatçı firmaların uluslararası rekabet gücünü olumsuz yönde etkilemiştir. Bu bağlamda, üretim ve ihracat hacminde gözlenen dönemsel azalışların, büyük ölçüde arz yönlü maliyet baskılarının bir yansıması olduğu ifade edilebilir. Öte yandan, döviz kurlarındaki artış ihracat gelirlerinin Türk lirası cinsinden yükselmesine katkı sağlayarak firmaların finansal tablolarında nominal bir iyileşme yaratmıştır. Ancak bu durumun, ithal ara malına yüksek derecede bağımlı sektörlerde maliyet enflasyonunu tetiklediği ve dolayısıyla net kârlılık üzerinde sınırlayıcı bir etki oluşturduğu da göz önünde bulundurulmalıdır.

Karabük iline ait ihracat verileri, incelenen dönem itibarıyla dalgalı bir seyir izlemektedir. 2021 yılında yüksek düzeyde gerçekleşen ihracat hacmi, 2022 yılında azalma eğilimine girmiş ve özellikle 2023 yılında belirgin bir düşüş göstermiştir. 2024 ve 2025 yıllarında ise sınırlı da olsa bir toparlanma eğilimi gözlenmektedir. Bu dalgalı yapının temelinde, il ekonomisinin büyük ölçüde demir-çelik sanayisine dayanması ve söz konusu sektörün küresel piyasalardaki fiyat oynaklıklarına yüksek derecede duyarlı olması yer almaktadır. Nitekim, 2022 yılı sonrasında etkisini artıran Rusya-Ukrayna Savaşı, enerji maliyetlerinde kayda değer artışlara ve hammadde tedarik zincirlerinde aksamalara yol açmıştır. Bu gelişmeler, enerji yoğun bir üretim yapısına sahip olan demir-çelik sektöründe maliyet baskılarını artırmış ve buna bağlı olarak Karabük'ün ihracat kapasitesini olumsuz yönde etkilemiştir. Aynı dönemde küresel ölçekte talep daralmasının yaşanması da yerel ihracat performansı üzerinde aşağı yönlü bir baskı oluşturmuştur. Diğer yandan, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile sürdürdüğü ticari ilişkiler ve Gümrük Birliği kapsamında elde ettiği pazar erişim avantajı, ulusal ihracat performansını destekleyen önemli bir unsur olmaya devam etmektedir. Bununla birlikte, Karabük gibi sektörel çeşitliliğin sınırlı olduğu yerel ekonomilerde ihracatın belirli sektörlerle yoğunlaşması, küresel ekonomik ve jeopolitik şoklara karşı kırılganlığı artırarak temel faktörlerden biri olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye genelinde ihracattaki artış eğilimi devam ederken, Karabük'ün 2023 sonrası toparlanma sürecine girmesi bölgesel sanayi dinamiklerinin yeniden güç kazandığını göstermektedir. 2025 yılında kaydedilen %8'lik artış hem üretim kapasitesindeki iyileşmenin hem de kur etkisinin bir bileşimi olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, sürdürülebilir ihracat artışı için;

- Katma değeri yüksek üretime geçiş,
- Enerji ve hammadde maliyetlerinin yönetimi,
- Pazar çeşitlendirmesi ve markalaşma stratejileri,
- Lojistik ve tedarik zinciri altyapısının güçlendirilmesikritik öneme sahiptir.

2025 yılı sonunda TR81 Bölgesi kapsamında iller düzeyinde toplam ihracat sıralamasında Karabük 34., Zonguldak 36. ve Bartın 72. sırada yer almaktadır. Bu sıralama, bölge içi ekonomik kapasite ve üretim çeşitliliği açısından Karabük'ün görece daha güçlü bir ihracat altyapısına sahip olduğunu göstermektedir. Zonguldak'ın enerji ve madencilik temelli üretim yapısı ile Bartın'ın daha sınırlı ölçekli sanayi kapasitesi dikkate alındığında, bölge içindeki ihracat dağılımı sektörel uzmanlaşma ve sanayi yoğunluğu ile doğrudan ilişkilidir. Karabük'ün demir-çelik ve metal sanayi ağırlıklı üretim yapısı, ihracat performansını destekleyen temel unsurlardan biri olarak değerlendirilebilir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Türkiye'nin ihracat performansı makroekonomik politikalar ve küresel talep koşulları doğrultusunda istikrarlı bir artış eğilimi sergilerken, Karabük'ün ihracat performansı daha çok sektörel yoğunlaşma, enerji maliyetleri ve jeopolitik gelişmelere bağlı olarak dalgalı bir yapı göstermektedir. Bu durum, yerel ekonomilerin çeşitlendirilmesinin ve dış pazarlara yönelik ürün yelpazesinin genişletilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, TR81 Bölgesi'nde özellikle Karabük'ün ihracat performansı yeniden büyüme eğilimine girmiş olmakla birlikte, küresel ve ulusal makroekonomik koşulların etkisi devam etmekte; rekabetçiliğin korunması için yapısal dönüşüm ve verimlilik odaklı politikalar belirleyici olmaktadır.

C2.) Türkiye ve Karabük Sektörel Düzeyde İhracat Rakamlarının Karşılaştırılması (1000 \$)

Türkiye Sıralaması	2022	2023	2024	2025	Karabük Sıralaması	2022	2023	2024	2025
Otomotiv (1)	30.995	34.990	37.211	41.521	Çelik (1)	412.670	329.110	350.328	400.930 (%14.4)
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri (2)	33.499	30.492	30.785	31.931	Makine ve Aksamları (2)	40.666	22.985	21.117	14.224 (%-32.6)
Hazır Giyim ve Konfeksiyon (3)	21.205	19.242	17.920	16.773	Mobilya, Kâğıt ve Orman Ürünleri (3)	7.362	5.524	4.685	8.079 (%72.4)
Çelik (4)	21.025	14.859	16.149	16.541	Otomotiv (4)	5.342	7.028	8.871	4.886 (%-44.9)
Makine ve Aksamları (5)	10.361	11.327	11.190	11.261	Hazır Giyim ve Konfeksiyon (5)	9.900	10.779	7.570	3.209 (%-57.6)
Mobilya, Kâğıt ve Orman Ürünleri (6)	8.435	7.978	7.895	7.987	Madencilik Ürünleri (6)	1.808	1.467	7.516	1.884 (%-74.9)
Madencilik Ürünleri (7)	6.455	5.744	6.011	6.213	Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri (7)	1.964	1.428	1.373	1.461 (%6.4)
Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri (8)	5.446	4.598	4.314	4.499	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri (8)	1.233	839	686	1.115 (%62.6)

* Kırmızı renkli sektör, düşüş yaşanan sektörlerdir.

* Mavi renkli sektör, artış yaşanan sektörlerdir.

Türkiye’de Sektörel Düzeyde İhracat Rakamları:Türkiye’nin mal ihracatı gerçekleştirdiği 26 sektörün performansı incelendiğinde, 2025 yılında 2024’e kıyasla 8 sektörde pazar kaybı yaşandığı görülmektedir. Küresel rekabet koşullarının yoğunlaştığı, talep kompozisyonunun hızla değiştiği ve maliyet baskılarının arttığı uluslararası ticaret ortamında bu durum, Türkiye’nin bazı geleneksel sektörlerde rekabet gücünün zayıfladığına işaret etmektedir. En fazla pazar kaybı yaşayan ilk 5 sektör sırasıyla Zeytin ve Zeytinyağı, Fındık ve Mamulleri, Hazır Giyim ve Konfeksiyon, Kuru Meyve ve Mamulleri ile Deri ve Deri Mamulleri olmuştur. Bu sektörlerin ortak özellikleri; emek yoğun üretim yapısı, düşük ve orta teknoloji düzeyi, fiyat odaklı rekabet ve küresel arz fazlasına duyarlılık olarak öne çıkmaktadır. Özellikle tarıma dayalı ve geleneksel imalat sektörlerinde yaşanan pazar daralması; artan girdi maliyetleri, iklim koşulları, alternatif üretici ülkelerin agresif fiyat politikaları ve lojistik maliyetlerindeki artışla ilişkilendirilebilir.

Pazar kaybı yaşanan sektörlerde öne çıkan temel unsurlar şu şekilde değerlendirilebilir:

- **Maliyet Enflasyonu:** Enerji, hammadde ve işçilik maliyetlerindeki artış fiyat rekabetini zayıflatmıştır.
- **Düşük Katma Değer:** Özellikle tarım ve emek yoğun sektörlerde ürün farklılaştırmasının sınırlı olması, fiyat baskısını artırmıştır.
- **Küresel Talep Daralması:** Avrupa Birliği başta olmak üzere ana ihracat pazarlarında büyüme hızının düşmesi, sipariş hacimlerini sınırlamıştır.
- **Kur Etkisi:** Döviz kurundaki artış TL bazlı gelirleri yükseltse de ithal ara malına bağımlı sektörlerde maliyet avantajını kısmen ortadan kaldırmıştır.

Bu çerçevede, ihracat artışı ile pazar payı artışı arasındaki farkın altı çizilmelidir. Bazı sektörlerde nominal ihracat artışı yaşansa da küresel ticaret hacmi daha hızlı büyüdüğünde görece pazar payı gerileyebilmektedir.

Türkiye ihracatında sektörel dağılım incelendiğinde aşağıdaki alanların ön plana çıktığı görülmektedir:

- Otomotiv (%17,5)
- Kimyevi Maddeler ve Mamulleri (%13,5)
- Hazır Giyim ve Konfeksiyon (%7,1)
- Çelik (%7)
- Makine ve Aksamları (%4,7)

Bu 5 sektörün toplam ihracat gelirleri, ülke toplam ihracatının %49,8’ini oluşturmaktadır. Söz konusu yoğunlaşma, ihracat yapısının belirli sektörler etrafında kümelenmesini ve sektörel çeşitlilik açısından sınırlı bir derinliğe sahip olduğunu göstermektedir. Bu durum ölçek ekonomileri açısından avantaj sağlasa da dış şoklara karşı kırılganlığı artırabilmektedir. Toplam ihracatın yaklaşık yarısının 5 ana sektörden elde edilmesi, Türkiye’nin ihracat kompozisyonunda belirli bir uzmanlaşma düzeyine ulaştığını göstermektedir. Ancak uzun vadeli sürdürülebilir büyüme için:

- Yüksek ve orta-yüksek teknoloji yoğun sektörlerin payının artırılması,
- Yerli ara malı üretiminin geliştirilmesi,
- Tarımsal ve geleneksel sektörlerde markalaşma ve coğrafi işaret stratejilerinin güçlendirilmesi,
- İhracat pazarlarının bölgesel çeşitlendirilmesikritik önem taşımaktadır.

2025 yılında 41,5 milyar dolar ihracat hacmiyle lider konumunu koruyan Otomotiv Endüstrisi, %11,6 oranında ihracat artışı sağlamıştır. Ancak sektörün aynı dönemde artan ithalat hacmi nedeniyle net pazar payında gerileme yaşandığı görülmektedir. Bu durum, sektörün yüksek ithal girdi bağımlılığına ve küresel tedarik zincirine entegre yapısına işaret etmektedir. Dolayısıyla nominal ihracat artışı tek başına rekabet gücünün güçlendiği anlamına gelmemekte; dış ticaret dengesi ve katma değer oranı da dikkate alınmalıdır.2025 yılı itibarıyla Türkiye’nin sektörel ihracat performansı, toplam hacim açısından güçlü bir görünüm sergilemekle birlikte, bazı geleneksel sektörlerde pazar kaybı ve lider sektörlerde ithalat kaynaklı net rekabet baskısı dikkat çekmektedir. İhracatın sektörel yoğunlaşma yapısı kısa vadede ölçek avantajı sağlasa da küresel ekonomik dalgalanmalara karşı kırılganlığı artırmaktadır. Bu nedenle, ihracat stratejisinin katma değer artışı, teknolojik dönüşüm ve tedarik zinciri yerleşmesi ekseninde yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

Karabük'te Sektörel Düzeyde İhracat Rakamları:2025 yılı itibarıyla Karabük'te 14 sektörde ihracat gerçekleştirilmiştir. Ancak ihracat kompozisyonu yüksek düzeyde sektörel yoğunlaşma göstermektedir. **Demir-çelik, makine ve aksamaları, mobilya-kâğıt ve orman ürünleri, otomotiv (treylar üretimi) ile hazır giyim ve konfeksiyon sektörleri toplam ihracatın %98,5'ini oluşturarak ilk beş sırada yer almaktadır.**Bu durum, ilin ihracat yapısının sınırlı sayıda sektöre dayandığını ve ekonomik faaliyetlerin belirli üretim kollarında kümelenildiğini göstermektedir. Sektörel çeşitlilik sınırlı olmakla birlikte, uzmanlaşma düzeyi oldukça yüksektir. Ancak bu yapı, küresel fiyat dalgalanmalarına ve sektörel talep şoklarına karşı kırılganlık riskini de beraberinde getirmektedir.

Karabük ekonomisinin öncü sektörü olan çelik sektörü, 2025 yılında ihracat gelirini 350,3 milyon dolardan 400,9 milyon dolara yükselterek nominal bazda güçlü bir artış performansı sergilemiştir. Bu artış, yaklaşık %14,4'lük bir büyümeye karşılık gelmektedir.Çelik sektörünün toplam ihracat içerisindeki payı 2024 yılında %87 iken, 2025 yılında %91,6'ya yükselmiştir. Paydaki bu artış, sektörel yoğunlaşmanın daha da derinleştiğini göstermektedir. Bu yapı, ilin küresel çelik piyasalarındaki fiyat hareketlerine ve talep dalgalanmalarına duyarlılığını artırmaktadır.Karabük'te çelik üretiminin tarihi ve yapısal temelleri dikkate alındığında, sektörel liderliğin ana aktörü olarak **Demir-Çelik Haddeleri** (22 adet; <https://www.haddecilerdernegi.com/index.php/uyelerimiz/uye-listesi>) öne çıkmaktadır. Şirketlerin üretim kapasitesi, ihracat ağı ve ürün çeşitliliği, ilin dış ticaret performansında belirleyici rol oynamaktadır.

İhracat gelirinde oransal olarak en yüksek artış %72.4 ile mobilya-kâğıt ve orman ürünleri sektöründe gerçekleşmiştir. Bu gelişme, çelik dışındaki sektörlerin de ihracat potansiyelini artırmaya başladığını göstermesi açısından önemlidir. Özellikle katma değerli ürün üretimi ve pazar çeşitlendirmesi stratejileri bu artışta etkili olmuş olabilir.

İhracat gelirinde oransal olarak en yüksek azalış %-74.9 ile madencilik sektöründe gerçekleşmiştir.Bu ölçekte bir gerileme, yalnızca talep yönlü bir zayıflamayı değil; aynı zamanda fiyat, üretim kapasitesi, maliyet yapısı ve dış pazar erişimi gibi çok boyutlu faktörlerin eş zamanlı etkisini düşündürmektedir.Sektörel dağılım açısından değerlendirildiğinde, madencilik sektöründeki sert düşüşün toplam ihracat üzerindeki etkisi, sektörün toplam ihracat içindeki payına bağlı olarak değişmektedir. Eğer sektörün payı sınırlı ise makro düzeyde etkisi görece düşük kalabilir; ancak bölgesel düzeyde madencilığe dayalı alt tedarik zincirlerinde istihdam ve gelir kaybı yaratma potansiyeli bulunmaktadır.Sonuç olarak, %-74,9 oranındaki ihracat daralması, madencilik sektöründe konjonktürel bir gerilemenin ötesinde yapısal rekabet sorunlarının varlığına işaret edebilir. Sürdürülebilir toparlanma için katma değeri yüksek işlenmiş maden ürünlerine yönelim, maliyet verimliliği artışı ve alternatif ihracat pazarlarının geliştirilmesi stratejik önem taşımaktadır.

2025 yılı itibarıyla Karabük ihracatında KARDEMİR, IŞIK ÇELİK, BOSKAY METAL, ÇAĞ ÇELİK ve MESCİER DIŞ TİCARETön sıralarda yer almaktadır. Firma düzeyindeki yoğunlaşma da sektörel yoğunlaşmaya paralel bir görünüm arz etmektedir. Özellikle çelik ve metal ağırlıklı şirketlerin üst sıralarda yer alması, ilin ihracat performansının büyük ölçüde metal sanayiine dayandığını göstermektedir.

Karabük'ün ihracat yapısı yüksek düzeyde uzmanlaşmış ve çelik sektörüne bağımlı bir karakter taşımaktadır. Bu yapı kısa vadede ölçek ekonomileri ve küresel fiyat artışlarından yararlanma avantajı sağlasa da uzun vadede risk yönetimi açısından aşağıdaki başlıklar önem kazanmaktadır:

- Çelik dışı sektörlerin payının artırılması,
- Katma değeri yüksek ürün üretimine geçiş,
- Yeşil dönüşüm ve karbon düzenlemelerine uyum,
- İhracat pazarlarının çeşitlendirilmesi.

Sonuç olarak, 2025 yılı itibarıyla Karabük ihracatı büyüme eğilimini sürdürmekle birlikte, sektörel ve firma bazlı yoğunlaşma düzeyi oldukça yüksektir. Bu durum, ilin rekabet avantajını belirli sektörlerde güçlendirmekle birlikte, sürdürülebilirlik açısından yapısal çeşitlenme ihtiyacını da ortaya koymaktadır.

C3.) Karabük İhracatındaki Ülkeler

Karabük'ün tarihi süreçte ihracat gerçekleştirdiği toplam 138 ülkenin 123'ü ile 2025 yılı itibarıyla ticari ilişkinin sürdürüldüğü, bu sayının 2024 yılında 122 olarak gerçekleştiği ve böylece ülke çeşitliliğinde sınırlı ancak istikrarlı bir artış kaydedildiği görülmektedir. **Diğer taraftan söz konusu ülkelerden 46'sına 1 milyon ABD doları ve üzerinde ihracat yapılması**, ihracat performansının hem değer hem de hacim bakımından belirli pazarlarda yoğunlaştığını ve pazar dağılımında kısmi bir konsantrasyon eğiliminin bulunduğunu ortaya koymaktadır.

En fazla ihracat yapılan ilk 10 ülke sırası ileRomanya, Ukrayna, Birleşik Krallık, Fas, Peru, Cezayir, Yunanistan, Bulgaristan, Mısır veTunus'tur.

2023	İhracat (1000 \$)	2024	İhracat (1000 \$)	2025	İhracat (1000 \$)
UKRAYNA	37.9	BİRLEŞİK KRALLIK	32.0	ROMANYA	45.6
FAS	27.5	UKRAYNA	30.3	UKRAYNA	43.2
MACARİSTAN	24.5	ROMANYA	29.5	BİRLEŞİK KRALLIK	37.8
PERU	23.4	PERU	28.4	FAS	34.7
BULGARİSTAN	22.2	FAS	27.5	PERU	24.0

En fazla ihracat artışı yaşanan ilk 10 ülkesırası ileKamerun, Arjantin, Suriye, Çekya, Benin, Brezilya, Litvanya, Haiti, KKTC ve Türkmenistan'dır.

En fazla ihracat azalışı yaşanan ilk 10 ülkesırası ileUmman, Talyand, Saint Lucia, Slovenya, Nijerya, Mozambik, Lüksemburg, Komor, Kırgızistan ve Kazakistan'dır.

Karabük ilinin 2023-2025 dönemine ait ihracat verileri incelendiğinde, yerel sanayi üretiminin küresel jeopolitik dinamikler ve makroekonomik dönüşümlerle kurduğu dinamik ilişki akademik bir perspektifle açıkça görülmektedir. **Bu liste, Karabük ihracatında Avrupa, Kuzey Afrika ve Balkanlar bölgelerinin öncelikli pazarlar olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.** Avrupa ve Balkan ülkelerine yönelik ihracat, coğrafi yakınlık ve lojistik avantajlar ile desteklenirken, Kuzey Afrika ülkeleri bölgesel ticari iş birlikleri ve talep yapısı açısından stratejik öneme sahiptir. Bu durum, söz konusu bölgelere ihracat miktarının artırılması için hedefli teşvik ve stratejik önlemlerin önemini artırmaktadır. Özellikle lojistik altyapısının güçlendirilmesi, ihracat kredileri ve sektör bazlı destek programları, bölgesel pazar derinliğinin artırılmasında etkili olabilir. Bu kapsamda;

➤ Tablonun en dikkat çekici unsuru, **Ukrayna'nın** her 3 yılda da üst sıralardaki yerini koruması ve 2025 yılında ihracat miktarını (43.2 bin \$) zirveye yaklaştırmasıdır. Devam eden savaşın bir taraftan yarattığı yıkım diğer taraftan Avrupa ve çevresinde yaşanan çelik tedarik sıkıntıları, Karabük'ün tedarikçi konumunu güçlendirmiş ve ihracatını artırmasına fırsat tanımıştır. Karabük'ün inşaat çeliği, ray ve yapısal profil üretim kapasitesi, bu ülkenin altyapı projeleri için kritik bir tedarik kaynağı

haline gelmiştir. Bu durum, **Karabük sanayisinin "kriz bölgelerinde hızlı tedarikçi" olma yetkinliğini** kanıtlamaktadır.

- 2024 yılında **Birleşik Krallık**'ın 32.0 bin \$ ile liderliğe yükselmesi, Brexit sonrası imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması'nın (STA) ve iki ülke arasındaki gümrük süreçlerinin kolaylaşmasının doğrudan bir sonucudur.
- Balkan ülkelerinde AB Yeşil Mutabakatı öncesi altyapı yatırımlarının hızlanması, ihracatta ilk sıralarda yer almalarında etkili olmaktadır.
- 2025'te **Romanya**'nın 45.6 bin \$ ile ilk sıraya yerleşmesi, **Karabük ihracatının "yakın coğrafya" stratejisine** yöneldiğini göstermektedir. Romanya, AB fonlarıyla desteklenen enerji ve ulaştırma modernizasyon projeleri nedeniyle Türk demir-çelik ürünleri için stratejik bir hub (merkez) haline gelmiştir.
- 2021 sonrası dönemde Latin Amerika ülkelerine yönelik ihracat belirgin şekilde artmıştır. **Peru, Şili, Panama, Dominik Cumhuriyeti ve Guyana'ya** gerçekleştirilen ihracat, **Karabük'ün pazar çeşitlendirme stratejisinde başarılı bir örnek teşkil etmektedir.** Bu bölgelerdeki artış, özellikle madencilik, demir-çelik ve sanayi ürünleri ihracatında gözlemlenmekte olup, bölgesel ekonomik büyüme ve altyapı yatırımlarının etkisiyle devam etmesi beklenmektedir. Örneğin listede sürekli yer bulan Peru, Karabük ihracatının sadece yakın coğrafya ile sınırlı kalmadığını, lojistik maliyetlere rağmen **Güney Amerika** gibi uzak pazarlarda dahi rekabetçi kalabildiğini göstermektedir. Bu, **Karabük sanayisinin küresel ölçekte fiyatlama gücüne sahip olduğunun** bilimsel bir göstergesidir.

Sonuç itibari ile Karabük sanayisinin küresel resesyon (durgunluk) baskıları ve Yeşil Mutabakat gibi korumacı duvarlar karşısında pazar çeşitlendirme ve stratejik adaptasyon kabiliyetini bilimsel bir başarıyla sergilediğini ortaya koymaktadır.

Karabük ihracatının ülke ve bölge dağılımı, ekonomik, siyasi ve askeri gelişmelere duyarlı olarak değişim göstermektedir.

- Avrupa, Kuzey Afrika ve Balkanlar hâlen temel ihracat bölgeleri olarak öne çıkmakta,
- Rusya-Ukrayna çatışması, demir-çelik sektöründe fırsat yaratmış,
- Latin Amerika pazarları ise uzun vadeli büyüme potansiyeli taşımaktadır.

Bu çerçevede, Karabük'ün ihracat stratejisi; mevcut güçlü pazarların derinleştirilmesi ve yükselen Latin Amerika pazarı ile çeşitlendirilmesi üzerine odaklanmalıdır. Ayrıca dış şoklara karşı tedarik zinciri esnekliği ve sektörel alternatif pazar geliştirme önlemleri, sürdürülebilir büyüme için kritik önem taşımaktadır.

C4.) Türkiye ve Karabük Toplam İthalat Rakamlarının Karşılaştırılması (1000 \$)

	2021	2022	2023	2024	2025
Türkiye	271.425.000	363.710.000	361.966.000	344.010.000	365.370.000
Karabük	1.205.000	1.253.000	1.019.000	1.050.000	924.345

2025 yılında Türkiye genelinde ithalat %6,2 oranında artış gösterirken, Karabük'te ithalat %13,8 oranında azalış kaydetmiştir. Karabük'te ithalatın azalmasında döviz kurlarındaki yukarı yönlü hareketliliğin etkisi öne çıkmaktadır. Kur farkının yükselmesi, ithalata ödenen TL miktarını artırmış ve maliyet baskısı yaratmıştır; bu durum, ithalat hacminde kısmi düşüşe yol açmıştır.

Karabük ihracatının ithalatı karşılama oranı, 2023 yılında %33, 2024'te %39 ve 2025'te %48'e yükselmiştir. Bu artış, ihracat performansındaki güçlenmeye ve ithal mallara bağımlılıktaki kısmi azalmaya bağlı olarak olumlu bir eğilimi göstermektedir. Buna rağmen, Karabük dış ticaretinde hâlen

%51,7 oranında negatif açık bulunmaktadır. Bu durum, ilin ithalat bağımlılığının ve dış ticaret açığının sürdürülebilir şekilde azaltılması gerektiğine işaret etmektedir.

Karabük ekonomisinin öncü sektörü olan çelik sektörü, hammaddeye dayalı üretimle sınırlı kaldığında dış ticaret açığını telafi etme kapasitesi sınırlı kalmaktadır. Ancak

- Savunma sanayi ekipmanları,
 - Otomotiv yedek parçaları,
 - Hızlı tren ve demiryolu ekipmanları gibi teknolojik ürünlerin üretimi,
- ihracatta katma değeri artırarak tedarikçi konumuna gelmeyi ve dış ticaret açığını azaltmayı mümkün kılmaktadır. Bu strateji, ilin dış ticaret dengesini iyileştirmek ve %51,7'lik açığın kapanmasında kritik rol oynayacaktır.

Karabük'ün dış ticaret performansını iyileştirmek için önerilen öncelikli stratejiler şunlardır:

- İthal hammadde bağımlılığını azaltacak yerli üretim ve alternatif tedarik kaynaklarının geliştirilmesi,
- Katma değeri yüksek ve teknoloji yoğun ürün üretiminin artırılması,
- İhracat odaklı sanayi yatırımlarının teşvik edilmesi,
- Mevcut ihracat pazarlarının derinleştirilmesi ve yeni pazarların geliştirilmesi.

Sonuç olarak, Karabük'ün dış ticaret açığı yapısal bir sorun olarak devam etmekle birlikte, teknolojik ürünlerin üretim ve ihracat kapasitesinin artırılmasıyla bu açığın sürdürülebilir şekilde azaltılması mümkün görünmektedir.

C5.) İstanbul Sanayi Odası (İSO) İlk 500 ve İkinci 500 Firmaları İçerisinde Yer Alan Karabük Firmaları

Karabük ekonomisinin sanayi ve ihracat yapısına yönelik analizler, ilin öncü sektörünün açık biçimde demir-çelik sanayisi olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durumun en somut göstergelerinden biri, İSO İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde yer alan firmaların aynı sektörde faaliyet göstermesidir. Söz konusu veri, sektörel yoğunlaşmanın hem üretim hem de ihracat düzeyinde belirgin ve güçlü bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu çerçevede, Karabük'ün en büyük sanayi kuruluşu ve Türkiye'nin ilk ağır sanayi yatırımlarından biri olan KARDEMİR (Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.), ilin üretim kapasitesi ve sanayi kimliğinin şekillenmesinde öncü bir rol üstlenmektedir. Kuruluşundan itibaren oluşturduğu ağır sanayi altyapısı sayesinde KARDEMİR, yalnızca üretim hacmiyle değil, aynı zamanda bölgesel kalkınmayı yönlendiren merkezi bir aktör olarak da öne çıkmaktadır. KARDEMİR'in yanı sıra ilde faaliyet gösteren haddehaneler, demir-çelik sektöründeki üretim kapasitesini, ürün çeşitliliğini ve ihracat hacmini artıran tamamlayıcı unsurlar olarak dikkat çekmektedir. Bu işletmeler, Karabük'ün demir-çelik odaklı ekonomik yapısını pekiştirirken, ilin dış ticaretteki tedarikçi konumunu da güçlendirmektedir. Sonuç olarak, Karabük'ün sanayi ve ihracat yapısı büyük ölçüde demir-çelik sektörüne bağımlı bir görünüm arz etmektedir. Sektördeki yüksek yoğunlaşma düzeyi ve lider firmaların belirleyici konumu, ilin ekonomik performansı ile ihracat stratejilerinin şekillenmesinde temel dinamikler olarak öne çıkmaktadır.

İSO İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu içerisinde KARDEMİR (Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.) ve Mescier Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. yer alırken, İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde ise Boskay Metal Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., Işık Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Saka Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Çağ Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. gibi firmalar yer almaktadır. Bu dağılım, Karabük ekonomisinde yalnızca büyük ölçekli değil, aynı zamanda orta ölçekli sanayi kapasitesinin de belirgin biçimde demir-çelik sektörü etrafında yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Söz konusu firmalar, ilin üretim kapasitesini ve ihracat hacmini destekleyen tamamlayıcı aktörler olarak, demir-çelik sektörünün ekonomik yapı içerisindeki ağırlığını daha da pekiştirmektedir. Böylece farklı ölçeklerde faaliyet gösteren işletmelerin bütüncül katkısı, Karabük'ün üretim ve dış ticaret performansını doğrudan etkileyen sektörel bir ekosistem oluşturmakta; bu durum da demir-çelik

sektörünün bölgesel kalkınmadaki belirleyici rolünü güçlendirmektedir.Sonuç olarak, Karabük'te sanayi yapısı, ihracat performansı ve firma yoğunlaşması birlikte değerlendirildiğinde, ilin ekonomik stratejileri ile dış ticaret politikalarının büyük ölçüde demir-çelik sektörü ekseninde şekillendirilmesi gerekliliği açık biçimde ortaya çıkmaktadır.

C6.) Karabük'te AR-GE, İNOVASYON, COĞRAFİ İŞARET Üzerine Gelişmeler

Karabük'te 2022 yılında faaliyete geçen Karabük Gençlik Merkezi isimli **deneyap teknoloji atölyesi** bulunmaktadır.

Karabük'te KARABÜK BİLSEM ve SAFRANBOLU BİLSEM olmak üzere 2 adet **bilim ve sanat merkezi** yer almaktadır.

Karabük ili coğrafi işaretli ürünleriSafranbolu Safranı, Safranbolu Lokumu, Safranbolu Kıtını, Safranbolu Maniye Domatesi, Safranbolu Çavuş Üzüümü, Eflani Çember Bezi, Eflani Hindi Bandırması, Yenice Ihlamur Balı ve Eskipazar Sarı Traverteni'dir.

DEMİR-ÇELİK SEKTÖRÜ

Dünya Demir-Çelik Sektörü

Dünya genelinde sektöre ilişkin ilgili ülkelerin bildirdiği verilere göre 2025 yılında toplam ham çelik üretimi yaklaşık 1.87 milyar ton olarak gerçekleşmiştir. Bu, 2024 yılı ile kıyaslandığında üretimde yaklaşık %2'ye yakın bir azalma eğilimi göstermektedir. Genel trend incelendiğinde, ham çelik üretimi 2020 yılından itibaren sabit bir seyir izlemekte olup, küresel üretimde ciddi bir artış veya düşüş yaşanmamıştır.

Ham çelik üretiminde ilk 10 ülkeyi Çin, Hindistan, ABD, Japonya, Rusya, Güney Kore, Türkiye, Almanya, Brezilya ve İran oluşturdu. 2025 yılı verileri, küresel ham çelik üretiminde ülke bazlı performans farklılaşmalarının belirginleştiğini ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, Çin'in ham çelik üretimi bir önceki yıla göre %4,4 oranında daralarak 960 milyon ton seviyesine gerilemiş; buna karşılık ikinci büyük üretici olan Hindistan üretim artış eğilimini sürdürerek %10'luk büyüme ile 165 milyon tona ulaşmıştır. ABD'de üretim %3,1 artışla 84 milyon ton olarak gerçekleşirken, Japonya'da %3,4'lük düşüşle 81 milyon ton seviyesine gerilemiş; Rusya'nın üretimi ise 68 milyon ton olarak kaydedilmiştir. Söz konusu göstergeler, küresel çelik arzının sınırlı sayıda üretici ülke tarafından şekillendirildiğini ve bu ülkelerin hem arz dengesi hem de fiyat oluşum mekanizması üzerinde belirleyici bir konumda bulunduğunu göstermektedir. Nitekim küresel üretim içindeki paylar incelendiğinde Çin %52 ile açık ara lider konumda yer almakta; Hindistan %8,9, ABD %4,4, Japonya %4,3, Rusya %3,7 ve Türkiye %2,1 oranında pay almaktadır. Bu dağılım, özellikle **Çin'in tek başına küresel üretimin yarısından fazlasını gerçekleştirmesi nedeniyle, küresel çelik piyasasında kapasite yönetimi, ihracat politikaları ve fiyat dalgalanmaları üzerinde stratejik düzeyde etkili olduğunu ortaya koymaktadır.**

EUROFER tarafından yayımlanan değerlendirme raporuna göre, Avrupa çelik talebi ve üretimindeki daralmanın arkasında çok boyutlu makroekonomik ve jeopolitik faktörler bulunmaktadır. Bu kapsamda; artan siyasi gerilimler ve küresel belirsizlik ortamı, enerji fiyatlarındaki yüksek oynaklık ve enflasyonist baskılar karşısında uygulanan parasal sıkılaştırma politikaları, sektörün yatırım, üretim ve nihai talep dinamiklerini olumsuz yönde etkilemiştir. 2025 yılı itibarıyla söz konusu yapısal ve konjonktürel sorunlarda belirgin bir iyileşme sağlanamadığı, kısa vadede güçlü bir toparlanma beklentisinin zayıf kaldığı vurgulanmaktadır. Öte yandan, Avrupa çelik sektöründe karbonsuzlaşma hedefleri doğrultusunda devreye alınan düzenleyici çerçeve ve artan devlet destekleri, rekabet koşullarını yeniden şekillendirmektedir. Bu durum, özellikle maliyet yapısı ve karbon düzenlemelerine uyum kapasitesi açısından değerlendirildiğinde, Türk çelik üreticileri bakımından Avrupa pazarında rekabet baskısını artıran stratejik bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

2026 yılı için dünyada demir-çelik sektörüne ilişkin öngörüler şunlardır;

*Küresel çelik sektörü açısından talep tarafındaki yavaşlamanın ve buna bağlı olarak sınırlı büyümenin belirleyici olduğu bir tablo görülmektedir.

* Adil ve serbest ticaret anlayışının giderek zayıfladığı, yerini adaletsiz ve mücadeleci bir ticaret anlayışına bırakacağı değerlendirilmektedir.

* Dünya para politikalarında genişleme olmadıkça ve Çin'in üretim ve ihracat tutumunu değiştirmedikçe, 2026 yılında küresel çelik piyasasında belirgin bir değişiklik beklenmemektedir. Bu durum hem üretici hem de ihracatçı ülkeler açısından planlama ve stratejik kararlar için önemli bir öngörü sunmaktadır.

* Avrupa pazarında özellikle inşaat ve otomotiv sektörlerindeki yavaşlamanın, çelik talebi üzerinde belirgin bir baskı yaratacağı buna karşın Asya ve Orta Doğu pazarlarında devam eden altyapı yatırımlarının da küresel çelik talebi açısından dengeleyici bir rol üstleneceği; diğer yandan Çin başta olmak üzere Uzak Doğu menşeli düşük fiyatlı ve dampingli ürünlerin, çelik fiyatları üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturabileceği öngörülmektedir.

* Diğer taraftan, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'nın devreye alınacağı 2026 yılı öncesinde, Eurofer'in hurda ihracatını engellemeyi ve suni bir şekilde hurda fiyatlarını düşürmeyi hedefleyen yoğun girişimlerinin, hurda toplama faaliyetlerini azaltıp hurda arzını tehlikeye atmasından, sektörümüzün sürdürülebilirliğini ve yeşil dönüşüme yönelik çalışmalarını da sekteye uğratmasından endişe duyulmaktadır. Döngüsel ekonomiye zarar verecek "hurda sızıntısı" adı altındaki mesnetsiz iddiaların hayata geçirilmemesi için, Avrupa Komisyonu nezdinde girişimlerde bulunulması önem taşımaktadır.

Türkiye Demir-Çelik Sektörü

Türkiye demir-çelik sektöründe 2025 yılı, olumsuz makroekonomik koşulların etkisiyle zorlu bir yıl olarak öne çıkmıştır. Enerji maliyetlerindeki yükseliş, çelik fiyatlarındaki düşüş ve Türk lirasının değer kaybı, iç pazarda belirsizlikler yaratmış ve üretim üzerinde baskı oluşturmuştur. Özellikle elektrik fiyatlarındaki artış, çelik üretiminde maliyetleri önemli ölçüde yükseltmiş ve yerli üreticilerin küresel pazardaki rekabet gücünü sınırlamıştır. Bu durum, Türkiye'nin ihracat potansiyelini etkilerken, üretim maliyetlerinin yükselmesi nedeniyle iç piyasa fiyatlarının da baskı altında kalmasına yol açmıştır. Makroekonomik ortamın yarattığı belirsizlikler, yatırım kararlarını ertelemeye ve yeni kapasite yatırımlarını sınırlamaya yönelmiştir. Dolayısıyla sektörün kısa vadede üretim artışı sağlama kapasitesi kısıtlı kalmıştır. Sonuç olarak, **Türkiye çelik sektörünün sürdürülebilir rekabet gücü ve ihracat performansı için maliyet yönetimi, enerji verimliliği ve döviz kuru dalgalanmalarına karşı stratejik önlemler kritik önem taşımaktadır.**

2025 yılı, küresel çelik piyasasında yaşanan dalgalanmaların Türkiye çelik sektörü üzerindeki etkisinin belirgin şekilde hissedildiği bir yıl olmuştur. Sektör analizleri, yüksek finansman maliyetleri, ham madde fiyatlarındaki dalgalanmalar ve ana ihracat pazarlarında gözlemlenen talep daralmasının, üretim ve ihracat üzerinde baskı yarattığını ortaya koymaktadır. Buna karşın, Türkiye çelik sektörü, esnek üretim yapısı, hızlı teslimat kabiliyeti ve geniş ürün gamı sayesinde ihracatta pazar çeşitlendirmesine odaklanmış ve bu zorluklara karşı çözüm üretme kapasitesini korumuştur. Özellikle Avrupa, Kuzey Afrika ve Latin Amerika gibi bölgelere yönelik ihracat stratejileri, sektördeki bu adaptasyon yeteneğinin somut göstergelerindedir. Türkiye Çelik Üreticileri Derneği tarafından yapılan değerlendirmelerde, 2025 yılının sektör açısından son derece zorlu geçtiği vurgulanmıştır. Yükselen finansman maliyetleri ve Rusya ile Çin başta olmak üzere Uzak Doğu ülkelerinden gelen dampingli ve devlet destekli fiyat baskısı, üretici maliyetlerini ciddi şekilde artırmıştır. Bu faktörler, Türk çelik üreticilerinin hem iç pazardaki rekabetini hem de ihracattaki kârlılığını olumsuz etkilemiştir. Sonuç olarak, Türkiye çelik sektörü 2025 yılında zorlu bir makroekonomik ve uluslararası ticaret ortamıyla karşı karşıya kalmış, ancak esnek üretim ve pazar çeşitlendirme stratejileri sayesinde bu olumsuzluklara karşı direnç göstermiştir. Sektörün sürdürülebilir rekabet gücünün korunabilmesi için maliyet yönetimi, enerji verimliliği ve uluslararası fiyat baskılarına karşı stratejik önlemler kritik öneme sahiptir.

2025 yılında Türkiye çelik ihracatında en büyük pay, yaklaşık %45 ile Avrupa Birliği'ne aittir. Bu durum, Avrupa kıtasının Türkiye çelik sektörü için kritik bir pazar olduğunu göstermektedir. Avrupa'ya yapılan ihracatın ağırlığı hem coğrafi yakınlık hem de ticari ve lojistik avantajlarla desteklenmektedir. AB'nin ardından en büyük ikinci pazar Orta Doğu ülkeleri (%25) olurken, Afrika kıtası ülkeleri (%18), Güney Amerika (%6) ve Kuzey Amerika (%6) Türkiye'nin önemli çelik ihracat

pazarları arasında yer almaktadır. **En fazla ihracat yapılan ülkeler arasında ise Romanya, Almanya, İtalya, Yemen, Mısır, Ukrayna, İspanya, Irak, Yunanistan ve ABD öne çıkmaktadır.** Bu dağılım, Türkiye'nin çelik ihracatında hem bölgesel çeşitliliğe hem de geleneksel pazarlarla ilişkilerini sürdürme stratejisine işaret etmektedir.

2025 yılında Türkiye'nin çelik sektöründe en fazla ithalat gerçekleştirdiği ülkeler şunlardır: Rusya, Çin, ABD, Güney Kore, Hollanda, Almanya, Belçika, Fransa, İngiltere ve Japonya. Bu ülkeler, Türkiye'nin hammadde ve yarı mamul temini açısından stratejik öneme sahip tedarikçi konumundadır. Özellikle Rusya ve Çin'in iç talepteki zayıflık nedeniyle ihracat baskısını artırması, Türkiye'nin çelik ithalatını tarihsel olarak en yüksek seviyeye, 18,9 milyon tona yükseltmiştir. Rusya, 4,5 milyon ton ile ilk sırada yer alırken, Çin 4,2 milyon ton ile ikinci sırada bulundu. Bu durum, Türkiye çelik sektöründe maliyetler ve fiyat dengesi üzerinde belirleyici bir etki yaratmaktadır. Rusya ve Çin kaynaklı ithalat artışı, yerli üreticilerin rekabet gücünü etkileyen fiyat baskısı oluştururken, aynı zamanda hammadde tedarik güvenliği açısından riskler barındırmaktadır. Sonuç olarak, Türkiye'nin çelik ithalatında bu iki ülkenin oynadığı kritik rol, sektörün hem stratejik planlamasında hem de maliyet yönetimi politikalarında dikkate alınması gereken önemli bir faktördür.

2021-2025 döneminde Türkiye çelik sektörünün ham çelik üretim kapasitesi %14,6 oranında artarak 61,9 milyon tona ulaşmıştır. Bu artış, sektörde yeni yatırımlar ve modernizasyon projeleri ile kapasite genişlemesinin sağlandığını göstermektedir. **Buna rağmen, aynı dönemdekapasite kullanım oranı %74,8'den %61,6'ya gerilemiştir.** Kapasite kullanımındaki bu düşüş, üretim artışı sağlanmış olmasına rağmen, talep daralması, yüksek maliyetler ve ihracat pazarlarındaki belirsizlikler gibi faktörlerin üretim hacmini sınırladığını göstermektedir. Bu durum, Türkiye çelik sektöründe yatırım kapasitesinin yüksek olmasına karşın, mevcut ekonomik ve piyasa koşulları nedeniyle verimli kullanımın sınırlı kaldığını ortaya koymaktadır. Sektörün sürdürülebilir büyümesi için:

- Talep artışı sağlayacak ihracat pazarları ve ürün çeşitlendirme stratejileri,
- Enerji ve hammadde maliyetlerini düşürecek verimlilik önlemleri,
- İç piyasa ve dış ticarete fiyat istikrarını destekleyecek politikalar kritik önlemler olarak ön plana çıkmaktadır.

Türkiye çelik sektörünün mevcut durumunu değerlendirirken, bir dizi makroekonomik ve sektörel faktörün üretici rekabet gücüne baskı oluşturduğu görülmektedir. Bu faktörler arasında şunlar öne çıkmaktadır:

- **Enerji ve hammadde maliyetleri:** Elektrik ve doğal gaz fiyatlarındaki yükseklik, üretim maliyetlerini artırmaktadır.
- **Düşük çelik fiyatları ve talep daralması:** İç pazarda ve ana ihracat pazarlarında yaşanan daralma, üretim ve ihracat kârlılığını sınırlamaktadır.
- **Küresel ekonomik koşullar:** Enflasyonun yüksek seyretmesi ve kredi faizlerindeki artış, sektörün finansman maliyetlerini yükseltmektedir.
- **Uluslararası rekabet:** Çin'in ihracat odaklı üretim politikaları ve İsrail'deki savaş süreci gibi dışsal gelişmeler, fiyat ve tedarik baskısı yaratmaktadır.
- **Yerel ekonomik etkiler:** Şubat 2023 depremleri, asgari ücrete yapılan zamlar ve iş gücü maliyetlerindeki artışlar, TL'nin değer kaybıyla birlikte sektörde belirsizliği artırmış ve güven eksikliğine yol açmıştır.

2026 yılı itibarıyla sektörde ön plana çıkacak stratejik konu **"Yeşil Çelik"** ve **"Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı"**na uyum çalışmaları olacaktır. Bu kapsamda çevre dostu üretim süreçlerinin hayata geçirilmesi, hem uluslararası pazarlarda rekabet avantajı sağlayacak hem de karbon emisyon hedefleriyle uyumlu yatırım fırsatları yaratacaktır.

Makroekonomik projeksiyonlar ve sektörel öngörüler doğrultusunda:

- Enflasyon ve faiz oranlarındaki olası düşüşler, talep ve üretim artışı için destekleyici olacak,
- 2026 yılında Türkiye çelik üretimi ve tüketiminde yaklaşık %7 artış beklenmekte,
- Üretimin 40 milyon tonun üzerine çıkacağı öngörülmektedir.

2026 yılı için Türkiye’de demir-çelik sektörüne ilişkin öngörüler şunlardır;

* Türkiye çelik sektörü, maliyet baskıları ve uluslararası rekabet gibi zorluklara rağmen, yeşil üretim ve talep artışı ile 2026 ve sonrasında sürdürülebilir büyüme potansiyeline sahiptir. Bu süreç, üreticilerin hem maliyet yönetimi hem de inovatif ve çevreci üretim stratejilerine odaklanmasını gerektirmektedir.

* 2025 yılı itibarıyla küresel ham çelik üretiminin, dünya ekonomisinde süregelen belirsizlikler ve bölgesel jeopolitik riskler nedeniyle yatay bir seyir izlediği görülmektedir. Üretim performansındaki ülke bazlı artış ve azalışların, ilgili ülkelerin makroekonomik koşulları, iç talep dinamikleri ve politika tercihleriyle doğrudan ilişkili olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, Çin’de konut ve altyapı yatırımlarındaki yavaşlama üretim hacmini baskılamak; Avrupa’da talep daralması ve artan maliyet unsurları sektör genelinde kapasite kullanım oranlarını aşağı çekmektedir. Buna karşılık, Hindistan ve ABD gibi ekonomilerde kaydedilen üretim artışları küresel arz dengesi üzerinde belirleyici olmaya devam etmekte ve piyasa fiyatlamalarını dolaylı olarak etkilemektedir. Söz konusu küresel görünüm çerçevesinde, Türk çelik üreticilerinin rekabetçiliklerini koruyabilmeleri açısından maliyet optimizasyonu, enerji verimliliği, katma değerli ürün üretimi ve pazar çeşitlendirmesine dayalı ihracat stratejilerini küresel konjoktüre uyumlu biçimde yeniden yapılandırmaları stratejik önem arz etmektedir.

Yıllar	Türkiye Çelik Üretimi (milyon ton)	Avrupa Sıralaması	Dünya Sıralaması	Dünya Çelik Üretimi (milyar ton)
2025	38.1	1	7	1.87
2024	36.9	2 (Almanya 1)	8	1.88
2023	33.7	2 (Almanya 1)	8	1.89
2022	35.1	2 (Almanya 1)	8	1.89
2021	40.3	1	7	1.96
2020	35.8	1	7	1.88
2019	33.7	2 (Almanya 1)	8	1.87
2018	37.3	2 (Almanya 1)	8	1.82
2017	37.5	2 (Almanya 1)	8	1.73

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuç;

Türkiye'nin ilk ağır sanayi kenti, fabrikalar kuran fabrikanın ev sahibi **KARABÜK, başta demir-çelik olmak üzere makine ve aksamaları, mobilya - kâğıt ve orman ürünleri, otomotiv, hazır giyim ve konfeksiyon sektörlerinde etkin bir durumdadır.**

2025 yılında 14 sektörde ihracatın gerçekleştirildiği Karabük'te demir-çelik, makine ve aksamaları, mobilya-kâğıt ve orman ürünleri, otomotiv (treylar üretimi), hazır giyim ve konfeksiyon sektörleri ilk 5 sırada yer almaktadır (Ek 2). **İlk 5 sektörden elde edilen toplam gelir, toplam ihracatın % 98.5'ini oluşturmaktadır.**

Karabük ekonomisinin öncü sektörü çelik sektöründen elde edilen gelir, 2025 yılında 2024 yılına göre artış göstermiş, 350.3 milyon \$'dan 400.9 milyon \$'a yükselmiştir. Demir-çelik sektöründen **elde edilen gelir, toplam ihracatın yaklaşık % 91.6'sını oluşturmaktadır.**

İhracat gelirinde en fazla artış mobilya, kâğıt ve orman ürünleri sektöründe(%72.4)gerçekleşmiştir.

Karabük Sektörel Düzeyde İhracat Rakamları karşılaştırıldığında **sektörlerdeson 4 yıllık dönemde (2022-2025) dalgalı bir seyir görülmektedir.**Bu sebeple yerel kalkınma hamlesi destekleri kapsamında özellikle demir-çelik sektöründe ürün çeşitliliğinin artırılması konusunda sektör temsilcilerinin bilgilendirilerek yatırımlarını artırmaları ve katma değeri daha yüksek üretimler gerçekleştirmeleri konusunda desteklenmeleri önem taşımaktadır.

Karabük Sektörel Düzeyde İhracat Rakamları karşılaştırıldığında sektörel düzeyde **madencilik (mermer) ürünlerinde düşüş** yaşandığı görülmektedir. **Bu durumun sebepleri** (çevre tahribatı, yüksek atık oranları, işletme ruhsat süreçleri, iş sağlığı riskleri ve düşük birim fiyatlı ihracat, Çin-Hindistan-İtalya gibi rakiplerine göre birim satış fiyatlarında (katma değerde) geride kalınması) **üzerine acilen sektör temsilcisi firmalar ile görüşülerek bir rapor hazırlanmalı, sonuç ve öneriler ortaya konulmalıdır.**

Karabüklü demir-çelik firmaları, İSO İlk 500 ve İSO İkinci 500 firmaları içerisinde yer almaktadır.

Karabük sahip olduğu coğrafi konumu sebebi ile büyük kentlere yakınlığı, demiryolu ulaşımına sahip olması, organize sanayi bölgeleri ile ihracatta ön plana çıkabilecek bir sanayi kentidir.

Yeşil dönüşüme uygun kurulacak Eskipazar Organize Sanayi Bölgesi, Karabük'ün ihracatında ön planda olacaktır. Aynı zamanda bünyesinde açılacak **lojistik merkezi** Karabük ihracatında öncü rol oynayacaktır.

Karabük dış ticaretinde ihracat yapılan ilk 10 ve tüm ülkeler göz önüne alındığında 2023-2024 yıllarında olduğu üzere 2025 yılında da **Avrupa, Kuzey Afrika ve Balkanlar'ın Karabük ihracatında ön planda olduğu görülmektedir**. Bu sebeple bu bölgelere ihracat miktarının artırılmasına yönelik teşvik edici önlemler alınmalıdır. Bu durum aynı zamanda Karabüklü firmalar açısından önemli avantaj sunmaktadır.

Öneriler;

Karabük ekonomisi analiz edildiğinde, demir-çelik sektörü odaklı yapının hem fırsatlar hem de riskler yarattığı görülmektedir. Toplam ihracatın %91,6'sının çelik sektörü tarafından gerçekleştirilmesi ve İSO İlk 500 listesinde yer alan firmaların bu sektörde yoğunlaşması, ilin ekonomik yapısındaki dengesizliği açıkça ortaya koymaktadır. Bu kapsamda aşağıdaki stratejik öneriler öne çıkmaktadır:

1. Sektörel Çeşitliliğin Artırılması

- Karabük ekonomisinin demir-çelik dışındaki sektörlerde gelişimini destekleyecek teşvik ve yatırım programları hayata geçirilmelidir.
- Mobilya, makine, otomotiv yan sanayi ve orman-kâğıt ürünleri gibi potansiyel sektörlerle yönelik girişimcilik destekleri ve finansal kolaylıklar sağlanmalıdır.

2. Yeşil Dönüşüm ve Altyapı Yatırımları

- Eskipazar Organize Sanayi Bölgesi'nin yeşil dönüşüme uygun şekilde hızla faaliyete geçirilmesi kritik önemdedir.
- Lojistik merkezinin kurulması ve çalışmaya başlaması, Karabük ekonomisinin sürdürülebilirliği ve üretim verimliliği açısından mutlak gerekliliktir.

3. Katma Değerli Ürün Üretimi ve İhracat Odaklı Strateji

- Karabüklü firmalar, demir-çelik dışındaki teknolojik ve katma değerli ürünlerin üretimine yönelerek GSYİH'ya daha yüksek katkı sağlayabilir.

4. Kurumsallaşma ve Dijitalleşme

- Karabüklü firmaların çoğu aile şirketi niteliğinde olup kurumsallaşma düzeyi sınırlıdır. Birim düzeyinde yapılanmalar, profesyonel yönetim sistemleri ve web varlığı eksiktir.
- Web sayfalarında yabancı dil linkleri ve firma tanıtıcı bilgilerinin bulunmaması, ihracata dayalı üretime geçişte engel teşkil etmektedir.
- Firmaların kurumsal yapılarının güçlendirilmesi, profesyonel yönetim, uluslararası pazarlara uyum ve marka değerinin artırılması açısından öncelikli bir gerekliliktir.

5. Dış Ticaret Verilerinin Dijital İzlenmesi

- Firmaların ihracat yaptıkları ürünlerin yıllık olarak kayıt altına alındığı web sayfasının (<https://uretenkarabuk.com/>) üye firmalar tarafından daha düzenli kullanılması sağlanmalıdır. Bu durum Karabüklü firmaların dış ticaret yönlendirmesinde hızlı ve veriye dayalı karar almasını sağlayacak, pazar trendlerini takip etmeyi kolaylaştıracaktır.

6. Eğitim ve Bilinçlendirme Faaliyetleri

- KTSO, kurumsallaşma, dijitalleşme, yapay zekâ, nesnelerin interneti, 3D baskı, dış ticaret ve yeşil dönüşüm gibi konularda üyelerini bilgilendirmeye ve teşvik etmeye devam etmelidir.
- Bu tür programlar, firmaların rekabet gücünü artırmak, yeni pazarlara hızlı adaptasyon sağlamak ve sürdürülebilir büyümeyi desteklemek için kritik öneme sahiptir.

Karabük ekonomisinin uzun vadeli sürdürülebilirliği, sektörel çeşitlilik, kurumsallaşma, dijitalleşme ve yeşil dönüşüm ekseninde şekillenecektir. KTSO'nun öncülüğünde hayata geçirilecek stratejiler, ilin ekonomik potansiyelini maksimize ederek hem ihracat hem de katma değerli üretim açısından sürdürülebilir bir büyüme sağlayacaktır.

EKLER

Ek 1. Türkiye İhracat Sektörleri (3 Ana Sektör, 6 Alt Sektör, 26 Sektör)

SIRA	SEKTÖRLER
	I. TARIM
	A. BİTKİSEL ÜRÜNLER
1	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri
2	Yaş Meyve ve Sebze
3	Meyve Sebze Mamulleri
4	Kuru Meyve ve Mamulleri
5	Fındık ve Mamulleri
6	Zeytin ve Zeytinyağı
7	Tütün
8	Süs Bitkileri ve Mamulleri
	B. HAYVANSAL ÜRÜNLER
9	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller
	C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ
10	Mobilya, Kâğıt ve Orman Ürünleri
	II. SANAYİ
	A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER
11	Tekstil ve Hammaddeleri
12	Deri ve Deri Mamulleri
13	Halı
	B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.
14	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri
	C. SANAYİ MAMULLERİ
15	Hazırgiyim ve Konfeksiyon
16	Otomotiv Endüstrisi
17	Gemi, Yat ve Hizmetleri
18	Elektrik ve Elektronik
19	Makine ve Aksamları
20	Demir ve Demir Dışı Metaller
21	Çelik
22	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri
23	Mücevher
24	Savunma ve Havacılık Sanayii
25	İklimlendirme Sanayii
	III. MADENCİLİK
26	Madencilik Ürünleri

Ek 2. Karabük İhracat Sektörleri (2025)

SIRA	SEKTÖRLER
1	Çelik
2	Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri
3	Demir ve Demir Dışı Metaller
4	Deri ve Deri Mamulleri
5	Elektrik ve Elektronik
6	Hazırgiyim ve Konfeksiyon
7	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri
8	İklimlendirme Sanayii
9	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri
10	Madencilik Ürünleri
11	Makine ve Aksamları
12	Mobilya, Kâğıt ve Orman Ürünleri
13	Otomotiv Endüstrisi
14	Tekstil ve Hammaddeleri